GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe treĭ lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 156. Mercurĭ 29 Augustŭ (10 Septembre) 1884.

Din causa s-tei sĕrbătorĭ de Mercurĭ jurnalulŭ nu va apăré decâtŭ Joi séra.

Brașovŭ în 28 Augustŭ (9 Sept.)

Ce însémnă întroducerea principiului de egală îndreptățire în monarchia nóstră?

Asupra acestei importante întrebărĭ mulțĭ și-au bătutŭ capulŭ și încă și astăḍĭ și-lŭ frămêntă, dér nicĭ unulŭ din câțĭ au stăruitŭ și stăruescŭ pentru a face se ajungă la valóre practică principiulŭ egalei îndreptățirĭ nu au rĕspunsŭ la ea așa de nimeritŭ și în așa de puține cuvinte ca rĕposatulŭ și vestitulŭ capŭ alŭ partidei cehice Palațky, care imediatŭ după domolirea revoluțiunei dela 1848—49 a scrisŭ în organulŭ sĕu, că întroducerea principiului de egală îndreptățire în monarchia austriacă nu este altŭ, decâtŭ *„emanciparea elementului slavŭ și românŭ de sub domnia germanismului și a maghiarismului.“*

Unŭ renumitŭ istoriografŭ ca Palațky trebuiá sĕ prevédă, că lupta cea mare pentru reorganisarea monarchiei numai atuncĭ va avé unŭ resultatŭ favorabilŭ când va succede de a ridicá pe Slavĭ și pe Românĭ din starea lorŭ de națiunĭ servitóre, în care erau înainte de 1848, la unŭ nivelŭ de dreptŭ egalŭ cu națiunile domnitóre: cea germană și cea maghiară. De aceea ḍicea elŭ, că până când popórele vorŭ avé causă de a tremurá pentru naționalitatea lorŭ, până atuncĭ în monarchia acésta nu va fi nicĭ mulțămire nicĭ pace.

Multele esperimente, ce le-au făcutŭ ómenii de statŭ austriacĭ dela 1849—1865 și dela 1865 până aḍĭ, în locŭ sĕ ușureze deslegarea marei probleme dela care depinde viitorulŭ acestei împĕrății poliglote, au încurcat'o încă și mai multŭ și abia de vr'o cincĭ anĭ încóce, de când a venitŭ la cârmă în Cislaitania cabinetulŭ de împăcare Taaffe se pare că politica austriacă a devenitŭ mai resolută și mai conscie de ținta ce trebue sĕ o urmăréscă.

Causa, pentru care tóte esperimentele politice până în anii din urmă au făcutŭ fiasco, este și remâne aceea, pe care a semnalat'o înainte cu treiḍecĭ de anĭ Palațky.

Popórele sunt din ce în ce mai îngrijate pentru naționalitatea lorŭ și nicĭ ómenii absolutismului nemțescŭ, nicĭ aceia ai constituționalismului Schmerlingianŭ, nicĭ dualiștii nu au sciutŭ sĕ mulțuméscă pe popóre. Mijlócele întrebuințate până acum au fostŭ numai nisce mijlóce palliative și organismulŭ monarchiei avea și are și aḍĭ lipsă urgentă de-o cură radicală, care sĕ restabiléscă echilibrulŭ între toțĭ factorii ei și sĕ creeze o stare durabilă de mulțămire și pace.

Décă problema cea mare a consolidării monarchiei este emanciparea Slavilorŭ și a Românilorŭ, atuncĭ sistemulŭ dualistŭ întrodusŭ înainte cu 17 anĭ nu numai că n'a contribuitŭ întru nimicŭ la resolvarea ei, ci din contră a îngreuiat'o. Supremația nemțéscă și maghiară a reînviatŭ sub forme constituționale și tocmai aceste forme de constituționalismŭ falsŭ născură tóte dificultățile ce se puuŭ în calea politicilorŭ austriacĭ, carĭ nu au abḍisŭ încă de speranța de a resolvá problema egalei îndreptățirĭ.

In partea de dincolo de Laita a monarchiei li-a succesŭ acestorŭ politicĭ de a rĕsturná supremația germană. Lupta a fostŭ grea și opera de împăcare încă nu este sfîrșită,

Cu multŭ mai marĭ sunt dificultățile ce se opunŭ acestei probleme în Ungaria. Ele își iau sorgintea în politica interióră nu mai puținŭ ca și în cea esterióră. In întru elementulŭ maghiarŭ a secuestratŭ tótă viața publică în favorulŭ sĕu și câtŭ pentru situațiunea din afară ea a pretinsŭ ca elementulŭ dela putere sĕ fie multŭ menagiatŭ.

Relațiuuile încordate ale monarchiei nóstre cu Rusia, temerea continuă de unŭ viitorŭ rĕsboiu cu împĕrăția Țarilorŭ au contribuitŭ multŭ la aceea ca cercurile înfluințătóre din Viena se abḍică pentru unŭ timpŭ óre-care de orĭ și ce încercare de a face vre-o pressiune asupra Ungariei în favórea principiului egalei îndreptățirĭ adoptatŭ de cabinetulŭ Taaffe.

Vorbeamŭ mai deunăḍĭ de politica austriacă și amŭ arĕtatŭ cu acea ocasiune, că ea nu se mărginesce la țĕrmii rîului Laita, ci se estinde și asupra regatului S-lui Stefanŭ, căcĭ este clarŭ, că monarchia numai atuncĭ póte fi consolidată, cândŭ se va puté ḍice și de popórele de dincóce ca și de cele de dincolo de Laita, că suntŭ mulțămite cu sórtea lorŭ.

Póte că noua amiciția austro-ruséscă, care este a se considerá ca unŭ resultatŭ alŭ politicei dinastice austriace, va eserciá cu timpulŭ influința sa și în favórea naționalităților slave din Ungaria.

In orĭ și ce casŭ noi nu trebue se pierdemŭ speranța în recăștigarea drepturilorŭ nóstre naționale, căcĭ nu încape îndoiélă, că, décă este ca în monarchiă se domnéscă mulțumire și pace, poporulŭ românŭ nu va fi celŭ din urmă, căruia va trebuí sĕ i se asigure naționalitatea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Bruxela, 9 Septemvre. — Din incidentulŭ manifestațiunei partidei catolice de aicĭ și din Antwerpen s'au întêmplatŭ turburărĭ, în urma cărora mai multe persóne au fostŭ rănite. S'au făcutŭ numeróse aresturĭ.

Varșovia, 9 Septemvre. Impĕratulŭ și împĕrătésa Rusiei împreună cu marii ducĭ au sositŭ în Varșovia erĭ la 10 óre a. m. Indată după sosire au mersŭ în biserica rusă și de aicĭ în cea catolică.

Manevrele în câmpulŭ Mokotowsky au începutŭ la órele 11 a. m. și au duratŭ până la 2 óre d. a.

CRONICA ḌILEI.

»Pozor« publică manifestulŭ electoralŭ alŭ independențilorŭ, în care se spune, că partida n'are nicĭ înfluință nicĭ banĭ, și că nu candidéză, ci lasă la chibzuéla cercurilorŭ electorale, sĕ alégă cum vorŭ voi. — Se ḍice, că Davidŭ Starcevicĭ e pusŭ candidatŭ în 17 cercurĭ electorale.

*

Noua conferință egipténă se ḍice că se va întruní în Octomvre.

*

„Nordd. Allg. Ztg.« împărtășesce scirea, că cancelarulŭ germanŭ se va întórce pe la mijloculŭ lui Sepsemvre la Berlinŭ, că sĕ ia disposițiunĭ pentru convocarea consiliului de statŭ și sĕ facă prințului de corónă comunicările necesare. Pentru întéiașĭ dată se constată că prințulŭ de corónă ia parte la afacerile guvernului.

*

Sosirea țarului în Varșovia a fostŭ anunțată în modŭ oficialŭ pe ḍiua de erĭ.

*

Din isvorŭ rusescŭ se comunică scirea, că împĕratulŭ Alexandru se va încoroná în anulŭ viitorŭ ca rege alŭ Poloniei. Călĕtoria actuală la Varșovia ar fi quasi o probă generală. Cercurile mai seriόse polone nu pré dau credĕmêntŭ acestui sgomotŭ.

*

„Mémorial Diplomalique« anunță, că lordulŭ Granville a învitatŭ pe Turcia sĕ trimétă trupe în contra lui Osmanŭ Digma, deórece Wolseley va operá în contra Mahdiului.

*

In Hedjas, în Arabia, populațiunea arabă s'a revoltatŭ. Yemen, capitala provinciei, care are o garnisónă de 2000 de ómenĭ, este închisă de 8000 de Arabĭ. Populațiunea din Mecca încă e în mișcare. In constantinopole se iau mĕsurĭ, sĕ se triméță 8000 de ómenĭ în locurile amenințate.

INTELNIREA IMPERAȚILORU.

După o telegramă, ce-a primitŭ »N. F. Presse« din capitala Rusiei, Țarulŭ Alexandru III. a trebuitŭ sĕ plece Duminecă spre Varșovia și de vreme ce drumulŭ dela Petersburg până la Varșovia duréză celŭ puținŭ 30 de césurĭ mai înainte de Lunĭ diminéța elŭ nu a pututŭ sĕ ajungă în orașulŭ polonŭ. Cu acéstă telegramă consună și o telegramă oficiósă dată din Varșovia. după care se vede, că Țarulŭ se și aștéptá sĕ sosiască Lunĭ. In Vilna Impĕratulŭ Rusiei, se mai spunea, că va fi întêmpinatŭ de guvernatorulŭ generalŭ Gurco împreună cu o deputațiune alésă dintre nobilĭ.

Referitorŭ la astă visită „Pol. Corr.« primesce din Petersburg o corespondență, care cuprinde unele împărtășirĭ interesante despre întêlnirea împĕraților și caută sĕ hotărescă trépta de însemnătate, pe care trebue pusă acéstă întêlnire. Nicĭ după forma, în care se va face întêlnirea, nicĭ după subjectulŭ convorbirei împĕraților, ea nu va avé unŭ caracterŭ adevĕratŭ politicŭ — așa ḍice corespondența amintită. Intêlnirea Suveranilorŭ nu este în primulŭ rêndŭ, decâtŭ unŭ simplu actŭ de curtenire, o dovadă despre prietenia celorŭ ce 'șĭ vorŭ strînge mâna. Nu-i vorbă, în convorbirile lorŭ vorŭ găsí prilegiu și vreme sĕ grăiască și despre cestiunile politice, carĭ privescŭ mai de aprópe statele lorŭ; dar nicĭ prin gândŭ nu trebue sê trécă cui-va, că întrevederea monarchilorŭ va aduce, dreptŭ urmare, o schimbare a situațiunei între statele, ai cărorŭ capĭ sunt ei. Ea va confirmá numai relațiunile bune, ce esistă și cari de atâtea orĭ s'au doveditŭ.

Ce privesce partea aceea a relațiunei corespondentului care se referă la unele neînțelegerĭ între popórele Austriei și Rusiei ce trebuescŭ aplanate, — spune »N. F. Presse,« că dênsulŭ se află într'o mare greșélă. »Căcĭ, dreptŭ este, că noi nu scimŭ, ce neînțelegere a pututŭ sĕ esiste între poporulŭ rusescŭ și poporulŭ austriacŭ. Décă însĕ totușĭ a fostŭ o neînțelegere, acésta a pututŭ sĕ se întêmple între guvernele țĕrilorŭ, dér nicĭ decum între popórele lorŭ. Acestea nu au altŭ gândŭ și minte și altŭ dorŭ în inimă, decâtŭ păstrarea păcei și pacĭnica folosire a binefacerilorŭ, ce ea ne aduce!«

FRANCESII DIN ALSAȚIA.

Guvernatorulŭ provinciei Alsația-Lorena a publicatŭ la 28 Aug. unŭ rescriptŭ în care, după ce arată că numerulŭ Francesilorŭ din Alsația și alŭ Alsațienilorŭ carĭ an optatŭ pentru Francia, dar locuescŭ încă în aceea provincia cresce pe tótă ḍiua, și a ajunsŭ aḍĭ la cifra de 14,924 pentru a împedeca ca sĕ nu sĕ formeze astfelŭ colonii francese pré puternice, ia următórele disposițiunĭ:

1. Indată ce unŭ tênĕrŭ francesŭ ajunge la vêrsta de șépte spre-ḍece anĭ, elŭ séu va trebui sĕ se naturaliseze séu sĕ părăséscă țéra; în casulŭ din urmă de câte-orĭ se va întórce la Alsația nu-i va fi permisŭ sĕ stea mai multŭ de 3 sĕptămânĭ pe an. 2. Aceeași

mĕsură să ia pentru cei 196 părinţĭ de familiă, pe ai căroră copii comisiunea de opţiune îi a recunoscută de străinĭ, dar carĭ s'au întorsŭ în Alsaţia. 3. Bărbaţii necăsătoriţĭ, carĭ au fostŭ recunoscuţĭ de străinĭ, îndată ce se căsătorescŭ, vorŭ fi provocaţĭ a se naturalisa germanĭ. Décă vorŭ refusá séu vorŭ fi espulsaţĭ înainte de căsătoriă, séu li se va face cunoscută că copii lorŭ, îndată ce vorŭ ajunge la vêrsta când trebue sĕ se presinte înaintea comisiunei de asentare, vorŭ trebuĭ séu sĕ se naturaliseze, séu sĕ părăséscă provincia. 4. Tinerii, carĭ au părăsitŭ provincia înainte de împlinirea acestei vêrste, şi s'au întorsŭ mai târḑiu, vorŭ fi provocaţĭ sĕ declare în decursŭ de 4 septĕmânĭ că au adoptatŭ o altă naţionalitate, în care casŭ vorŭ fi espulsaţĭ, ér în casŭ contrarŭ înrolaţĭ în armată. Acéstă disposiţiune se mănţine şi pentru casulu cândŭ cei re'ntorşĭ au trecutŭ peste etatea de 32 de anĭ.

Acestŭ rescriptŭ, se înţĕlege, a produsŭ mare sensaţiune în Francia. Ḑiarele oportuniste se mărginescŭ a-lŭ publică în întregulŭ seu, declarândŭ că de-o camdată se vĕdŭ silite a-lŭ lăsá fără comentarii. Cele radicale îşĭ facŭ dintr'ênsulŭ o armă contra politicei cabinetului Ferry. Câtŭ pentru presa germană, o mare parte a ei n'a încetatŭ în anii din urmă a se plânge de indulgenţa guvernatorului faţă de tinerii francesĭ, carĭ petrecŭ în Alsaţia-Lotaringia, cu tóte că unii din ei au optatŭ pentru Francia, ér alţii s'au naturalisatŭ în ţĕrĭ strĕine, de aceea ea nu póte acum decâtŭ sĕ se arate mulţumită de mĕsurile luate contra acestorŭ tinerĭ.

ESPEDIŢIUNEA LA NILU.

Espediţiunea englesă la Nilŭ se va face după următorulŭ programŭ oficialŭ:

Unŭ corpŭ de armată va fi trimesŭ spre graniţa Egiptului (Wadi-Halfa), de unde va fi diregeatŭ mai departe spre Dongola, décă după mersulŭ întêmplărilorŭ se va găsi acésta cu cale. Cu tóte că infanteria călĕréţă şi câte-va batalióne de infanteriă au şi începutŭ a înaintá pe Nilŭ în susŭ, tăria şi întocmirea espediţiunii se va hotărî numai după ce lordulŭ Wolseley va ajunge în Egiptŭ şi după ce se va înţelege despre acésta cu Sir T. Stephenson. Pentru transportulŭ espediţionarilorŭ se vorŭ ţfolosí 400 bărcĭ, dintre carĭ fie-care e lungă de 30—32 urme, lată de 6—7 urme şi grea de 950—1000 funţĭ. Acestea vorŭ sosí în Alexandria în 21 şi 30 Septemvre. Alte 400 de asemenea bărcĭ se vorŭ mai trimite apoi câtŭ se va putea mai de cu grabă. Pe la începututŭ lui Octomvre vorŭ sosi în Alesandria 500 „voyageurs« canadienĭ, carĭ sĕ cârmuiască bărcile, ér dela ţĕrmii vesticĭ ai Africei vorŭ veni aicĭ cam prin a ḑecea ḑi a aceleaşĭ lunĭ 300 corăbierĭ, pentru ca sĕ fie folosiţĭ la seviciulŭ flotei de bărcĭ. Fie-care barcă va avé doi cârmacĭ şi va luá câte ḑece ostaşĭ, fiindŭ provĕḑute cu cele necesare pentru 100 de ḑile. De óre ce bărcile încărcate nu se cufundă de câtŭ 20 de policarĭ mai favorabilŭ va fi pentru flotă sĕ fiă apele Nilului mai scăḑute, decâtŭ înalte. Proviantulŭ constă din totŭ soiulŭ de carne preparată, pesmeţĭ uscaţĭ, brânză, murăturĭ, fructe preparate, făină, ceaiŭ, zaharŭ, sare, piperŭ, legume preparate, zémă de lămâiă, totŭ felulŭ de legume cu carne tocată condensată pentru supă, urezŭ, tăbacŭ etc. etc. Fie-care barcă va primi apoi şi o bună porţiune de medicamente. Armata Egipetului va fi întărită prin patru regimente, dintre carĭ două aclimatisate din Indii. S'au comandatŭ felurile pălăriĭ şi uniforme pentru tóte trupele de espediţiune. Astfelŭ pregătindu-sĕ, espediţiunea va fi în stare, la 1 Octomvre, sĕ plece dela Wadi-Halfa şi sĕ încépă operaţiunile.

CARE-I CURENTULU POLITICU LA NOĬ?

Sub acestŭ titlu „Lupta" din Iaşĭ caută sĕ esplice purtarea politică internă a d-lui Brătianu, ḑicêndŭ că ea trebue căutată în afară, în instituţiile germane:

D-lŭ Brătianu primesce conscientŭ séu inconscientŭ impulsia mişcărei reacţionare ce pleĉă dela Berlinŭ. Din acéstă causă şi-a renegatŭ principiile liberale care nu sunt în favóre acolo şi a adoptatŭ pe cele autoritare. D-sa urăşce libertatea presei, fiindcă şi cancelarulŭ imperiului germanŭ o urăsce. Aşa se esplică şi transformarea ce voiesce a efectuá în caracterulŭ regalităţei nóstre; numai aşa se înţelege dispreţulŭ ce are pentru opinia publică şi hotarîrea, ce pare a fi luatŭ, de a se rĕzĕma pe curata favóre a Corónei, depărtându-se totŭ mai multŭ de ceea ce formase munca sa în cursŭ de 40 de anĭ, adică de cultulŭ şi respectulŭ ce profesá pentru popularitate. Totulŭ este în d-lŭ Brătiauu, nu numai în idei dar chiar în procedare, o imitaţiă a Berlinului. A creatŭ funcţiunea de prim-ministru fără portofoliu, pentru a se asemĕná, câtŭ se póte mai multŭ, cu marele cancelaru. 'Lŭ-aude ficcare vorbindŭ necontenitŭ de nihiliştĭ şi de socialiştĭ şi de pericolulŭ ideilorŭ subversive. Asemenea agitărĭ nu sunt la noi, sunt însĕ în Germania. Acésta este destulŭ pentru ca sĕ fie şi d-lŭ Brătianu preocupatŭ de nihiliştĭ şi socialiştĭ şi sĕ-i vadă peste totŭ loculŭ.

Sistemulŭ de a se serví de toţĭ ómenii şi de tóte partidele este cunoscutulŭ sistemŭ Bismarkian. Acésta e soluţiunea ce s'a găsitŭ în împrejurulŭ semi-constituţionalu alŭ Germaniei pentru ca şefulŭ Statului sĕ păstreze la putere numai unŭ singurŭ omŭ — Principele Bismark — şi în acelaşĭ timpŭ, monarhulŭ sĕ aibă şi aerulŭ că ţine sémă de opinia publică aducêndŭ la putere pe rêndŭ, în posiţii secundare, pe cei ce jócă unŭ rolŭ mai importantŭ în ţară. Sĕ nu ne înşelămŭ decĭ asupra caracterului politicei ce vedemŭ de catva timpŭ introducêndu-se în ţéră. Este curentulŭ germanŭ care caută a dărîmá încetulŭ cu încetulŭ edificiulŭ nostru democraticŭ şi egalitarŭ adoptatŭ sub influinţa ideilorŭ largĭ liberale din ţĕrĭ ca Belgia, Anglia, Franţa. Este lupta spiritului germanŭ în contra celui latinŭ şi Anglo-Saxonŭ, în care spiritŭ ne amŭ făcutŭ educaţia şi legile nóstre de 40 de anĭ încóce. Este preponderanţa germană ce tinde a se stabili la noi pe têrâmulŭ instituţiunilorŭ şi ideilorŭ politice, după cum ea s'a stabilitŭ în Europa deja pe celŭ diplomaticŭ militarŭ. — Germanismulŭ pe tóte căile: pe calea economică, militară, filosofică şi acum şi cea politică tinde a ne învălui din tóte părţile. Acéstă operă de învăluire este admirabilŭ ajutată de originea germană a Regelui nostru, de legăturele sale de familie precum şi de docilitatea şi lipsa de voinţă a d-lui Brătianu.

SCIRI MERUNTE.

† Iosifŭ Baracŭ, protopopulŭ ântêiu alŭ Braşovului, a rĕposatŭ astăḑĭ Marţĭ, diminéţă. Dumneḑeu l-a scăpatŭ de o grea şi îndelungată suferinţă. Scirea acésta durerósă ne vine tocmai la încheiarea fóeĭ. Se ḑice că multŭ meritatulŭ rĕposatŭ a dispusŭ în testamentulŭ sĕu ca o parte însemnată din averea sa sĕ se dea în folosulŭ scólelorŭ române de aicĭ. Regretămŭ din adênculu inimei pierderea acestui bărbatŭ, care în tótă viaţa s'a a desvoltatŭ atâta zelŭ, pentru biserică şi scólă. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

—0—

Ni se scrie din Bucurescĭ că generalulŭ Dr. Carolŭ Davila a încetatŭ din viéţă Duminecă după améḑĭ.

—0—

In dosulŭ pădurei dela Stejerişŭ, »Sub Pétră« vre-o doi ţĕranĭ au observatŭ că se mişcă ceva între cucuruze. Credêndŭ că este unŭ omŭ s'au apropiatŭ, dér dădură peste unŭ ursŭ tênĕrŭ, care vĕḑêndu-i a luat'o la fugă în pădure.

—0—

Cu privire la scandalulŭ din Clujiu întêmplatŭ în Maiu, »Magyar Polgár« scrie: »Corifeii românĭ din Clujiu au intentatŭ procesŭ, în contra tinerimei universitare şi-a celorŭ ce au ţinutŭ discursurĭ, la tribunalulŭ de aicĭ pentru aţîţare în contra naţionalităţiĭ, pentru vătămare şi atacŭ în contra averii private şi a siguranţeĭ personale şi pentru alte crime grozave. Unulŭ din judecĕtorĭ, Achatius Veress, a luatŭ în mâna sa instrucţiunea cu stricteţa şi energia cerută, luândŭ interogatoriulŭ la peste 100 de ascultătorĭ de la universitate. Şi...... şi..... după ce în cursulŭ cercetăriĭ s'a constatatŭ, amĕsuratŭ naturii lucrului, că tinerimea în mijloculŭ demonstraţiunilorŭ s'a purtatŭ fórte patrioticŭ şi n'a călcatŭ legea, tribunalulŭ a respinsŭ acusaţiunea. Frustra!«

Negreşitŭ, aşa e »natura lucrurilorŭ unguresci,« ca frustra (înzădarŭ) sĕ strige Românii, sĕ li se facă dreptate!

—0—

Cetimŭ în »N. Fr. Presse« următórele: »Domnişóra Agatha Bârsescu, tênĕra şi talentata artistă, care în tómna trecută, după ce abia păşise de câteva orĭ pe scena Burgtheatrului, dispăruse érăşĭ ca unŭ meteorŭ şi lunĭ întregĭ zăcuse bolnavă, a apărutŭ aḑĭ érăşĭ înaintea publicului în acelaşĭ rolŭ, în care ca prin farmecŭ atrăsese asupra sa atenţiunea generală. Simplă şi nobilă în atitudine şi gesturĭ, vioiŭ şi plinŭ de espresiune jochulŭ minei, cu unŭ curagiu nemăestritŭ şi virginŭ în ântêiulŭ actŭ, apoi după-ce a sorbitŭ dulcele veninŭ de pe buzele lui Leandru, plină de pasiune şi simţire furtunósă, astfelŭ representă artista pe Hero în tragedia lui Grillparzer, şi »Penaţii« Burgtheatrului se bucurau, că li s'a redatŭ tênĕra actriţă, trecându-i-le cu vederea micele defecte ale esprimărei. Publiculŭ a făcutŭ acelaşĭ lucru şi recompensă pe d-şóra Bârsescu cu călduróse şi nesfêrşite aplause.«

—0—

Precum este informatŭ »Kolozs. Közlöny,« facultatea filosofică a luată o hotărîre în afacerea ce priveşte suplinirea catedrei D-lui Gregoriu Silaşiu. Corpulŭ profesorilorŭ dela facultatea filosofică nu află de lipsă suplinirea catedrei pe unŭ anŭ, pentru că materia se va putea uşorŭ predá şi în ceilalţĭ trei anĭ ai cursului întregŭ de patru anĭ şi deocamdată nu se póte aflá persóna potrivită pentru a supliní catedra de limba şi literatura română. —

—0—

»Kolozsvári Közlöny,« reproducêndŭ din »Doina« poesiile »Marşulŭ lui Iancu« şi „Marşulŭ lui Horia,« face următórele observaţiunĭ: »Uşurateculŭ tonŭ alŭ acestorŭ doine ne arată fórte limpede aspiraţiunile secrete ale naţiunei române. Nenorociţii de ei! Nu sciu ei vorba aceea: »Nu te atinge de Ungurŭ?«

—0—

Ministrulŭ unguresců de agriculturá, industriă şi comerciu anunţă, că în Kisbér, Bábolna şi Mezöhegyes se vorŭ vinde prin licitaţiune (în 1, 2 şi 7—8 Oct. st. n.) caii, ce sunt de prisosŭ din hergheliile statului.

—0—

Bandiţii sunt tare îndrăsneţĭ în peninsula balcanică. Mai ḑilele trecute ei au răpitŭ pe unŭ óre-care Cuti, împreună cu fiu-sĕu. Dintr'o închisóre au fugitŭ alţĭ cincĭ bandiţĭ luândŭ cu ei şi pe sentinela. Gendarmii nu le potŭ pune frĕu.

—0—

Colectele, ce se facŭ în Austria în favorulŭ Francesilorŭ din locurite infectate, se urcă la suma de peste 2300 fl.

—0—

Reuniunea agricolă din comitatulŭ Făgăraşului va aranjá o esposiţiune agricolă şi de vite în Făgăraşŭ, ce va durá dela 3—8 Octomvre. Anunţările se potŭ face până în 30 Septemvre st. n. la preşedintele reuniunei. Premiile se vorŭ împărţí celorŭ ce vorŭ espune vite în 30 Oct. către séră, celorŭ ce vorŭ espune producte naturale şi de industriă în 8 Oct. după améḑĭ.

—0—

La 4 Septemvre s'a întêmplatŭ în Vaticanŭ o nenorocire. In grădinile acestuia se află unŭ cerbŭ de tótă frumseţea cu nisce córne enorme. In ḑiua numită, îngrijitorulŭ îi aduse mâncarea cu o óră mai târḑiu ca de obiceiu. Cerbulŭ, iritatŭ de fóme, se aruncă asupra nenorocitului păzitorŭ şi îi spintecă pântecele cu córnele. Păzitorulŭ a şi muritŭ deja.

—0—

Dintre cei 25 de lucrătorĭ, despre carĭ amŭ amintitŭ că au fostŭ închişĭ de vii în mina de pucióső dela Nicosia, 20 au fostŭ mântuiţĭ. Unŭ copilŭ s'a scosŭ mortŭ, patru lucrătorĭ suntŭ încă sub dĕrîmăturĭ. Guvernulŭ italianŭ a datŭ pentru familiele nenorociţilorŭ 2000 francĭ.

—0—

Lunĭ au începutŭ esercіţiele de tómnă ale honveḑilorŭ strînşĭ în tabĕra de barace dela Têrgulŭ Mureşului. Vorŭ fi 2300 ómenĭ sub comandantulŭ de brigadă Mangesius, colonelulŭ Kassai şi loc. col. Biro.

—0—

„Kronst. Ztg.« spune că în comptabilitatea săsĕscă din Sibiiu e un registru intitulatŭ: »Siebenbürgisch-sächsich-nationalkomitial-Rechnungs-Revisionskanzlei-Aktenaushebungs-Vormerkungsbuch.« (Registru pentru scóterea actelorŭ din cancelaria de revisiune a socotelelorŭ comiţiale naţionale săsescĭ din Ardélŭ.)

M. SA IMPERATULU LA ARADU.

Cu ocasiunea inspecţiunilorŭ ce le-a făcatŭ M. Sa împĕratulŭ prin comunele învecinate cu Aradulŭ, s'au întêmplatŭ lucrurĭ, carĭ nu potŭ decâtŭ sĕ ne amăréscă sufletele.

Organele administraţiuneĭ unguresci 'şĭ-au datŭ şi de astădată arama pe faţă. Ca sĕ pótă ḑice Maiestăţii Sale: »Iată Românii, carĭ se laudă totdeuna cu fidelitatea loru către tronŭ, nicĭ n'au găsitŭ de cuviinţă sĕ V'aducă omagiile lorŭ,« n'au făcutŭ cunoscutŭ Românilorŭ din respectivele comune óra trecerii M. Sale prin ele, séu décă i-au incunosciinţatŭ, óra a fostŭ falsŭ dată.

Astfelŭ la 30 Augustŭ, M. Sa avea sĕ plece la óra 7 spre Aradulŭ nou. Organele administrative unguresci au încunosciinţatŭ falsŭ comunele românesci, ḑicêndŭ că M. Sa pléĉă la 9 ore. Pe când Ungurii şi Nemţii erau la 7 óre la loculŭ plecării, abia câteva comune românescĭ carĭ aflară de pe la particularĭ, au pututŭ întêmpina pe M. Sa.

Negreşitŭ că acésta a observăt'o M. Sa, şi vrêndŭ sĕ vĕdă baremŭ în Aradulŭ nou pe Românĭ a întrebatŭ — negreşitŭ mâhnitŭ — cu următórele cuvinte în unguresce: »Hol vannak az oláhok?« (Unde sunt Valachii) Pretorele cercului I arată pe părintele Iónŭ Damşa, care tocmai atuncĭ sosise cu grupa Românilorŭ. M. Sa întrebă pe numitulŭ preotŭ în limba maghiară: »Estĭ din acestŭ cercŭ?« — Da, Maiestate.« — Szerb vagy Román?« — (Sêrbŭ séu Românŭ?) — »Román.« M. Sa a plecatŭ mai departe între strigări entusiaste de: »Sĕ trăiască.«

Imprejurarea acésta ne dovedesce, că organele administraţiuneĭ unguresci, simţindu-şĭ consciinţa îngreuiată de multele pĕcate comise faţă cu Românii, au căutatŭ sĕ evite orĭ ce momente, în care M. Sa ar fi pututŭ întrebá poporulŭ românŭ despre traiulŭ ce-lŭ duce sub administraţiunea ungurĕscă.

Décă credŭ Ungurii, că prin astfelŭ de şiretlicurĭ

îșĭ vorŭ pute acoperí faptele, se înșélă. Siretlicurile administrațiunii ungurescĭ dela Aradŭ, de-ă până acum n'au ajunsŭ la audulŭ M. Sale, mai târdiu de sigurŭ le va aflá. —

AFACERI SCOLARE.

Diarele maghiare au publicatŭ în luna trecută estrase din raportele comisarilorŭ trimiși de guvernŭ la esamenele de maturitate, și acum se ocupă în specialŭ numai de raportele comisarilorŭ regimului trimișĭ la scólele confesionale. Comisarulŭ trimisŭ la gimnasiulŭ românŭ din Brașovŭ Veres Ignácz, face următórele observărĭ despre esamenulŭ din limba maghiară alŭ maturisanțilorŭ:

»Instrucțiunea din limba maghiară, pe câtŭ se póte judecá din esamenulŭ de maturitate, este încă primitivă. Lucrarea scripturistică a fostŭ o traducere scurtă din limba română în cea maghiară și anume din piesa: „Cruțarea" din cartea de cetire română. La esamenulu verbalŭ maturisanții: a) au cetitŭ, b) au tradusŭ, cu deosebire din limba maghiară în cea română și odată din limba română în cea maghiară, c) au recitatŭ pe de-a rostulŭ în limba română date din istoria literaturii maghiare séu mai bine disŭ din biografiile scriitorilorŭ.

De cetitŭ, citiau fluentŭ și din pronunțare se putea ghicí, că și vorbescŭ unguresce. Traducerea numai acolo mergea mai greu séu se împiedecá, unde limbagiulŭ se ridicá de-asupra nivoului conversațiunei dilnice. Cunoscința formelorŭ vechĭ maghiare încă este defectuósă, căcĭ, de pildă, cuvêntulŭ kedig cu profesorŭ cu totŭ erau înclinațĭ a-lŭ priví de o greșélă de tiparŭ, în locŭ de pedig."

Ca specimenŭ de o scólă de modelŭ citămŭ aici observările, ce le aflămŭ în raportulŭ făcutŭ de K. Csiky despre gimnasiulŭ maghiarŭ din Sigetulŭ Marmației.

„Intre maturisanții dela acestŭ institutŭ, dice Csiky afli pe cei mai mulțĭ perde-véră. Șepte-decĭ și șése de maturisanțĭ într'unŭ gimnasiu, care de altfelŭ nicĭ nu e vr'unŭ centru și dimpreună cu mulțimea cea mare de privatiștĭ (carĭ se scriu numai pentru esamenŭ, dér nu cercetéză cursurile — Red. Gaz.) 350 de studențĭ! O împrejurare acésta, ce nu se mai află nicăirĭ, că numĕrulŭ învĕțăceilorŭ, cu deosebire dela clasa V. în susŭ, cresce gradatŭ (în alte locurĭ scade) și se urcă la celŭ mai mare numĕrŭ în a VIII-a cl. gimn.! Astă împrejurare anormală nu se esplică de ajunsŭ prin aceea, că în locŭ se mai află unŭ gimnasiu inferiorŭ catolicŭ de patru clase, ai cărui scolarĭ continuă în parte studiile în líceulŭ acesta reformatŭ, pentru că numĕrulŭ acestora este fórte neînsemnatŭ. Lucrulŭ stă așa: cu deosebire în a VII-a și mai multŭ în VIII-a clasă se aduná din alte institute tinerĭ, parte ca privatiștĭ, parte ca ordinarĭ sĕ-șĭ absolveze studiile gimnasiale în ăstŭ gimnasiu reformatŭ. Ițĭ poțĭ închipuí că aceste adunăturĭ nu forméză lamura tinerimei studióse. Nu potŭ sĕ trecŭ cu vederea aceste împrejurărĭ și consecințele lorŭ, și de aceea am și făcutŭ atentŭ pe corpulŭ profesoralŭ dela acestŭ institutŭ."

Comerciulŭ Românici.

Prin posițiunea sa geografică România este țera cea mai favorisată pentru comerciu. Pămêntulŭ fiindŭ întinsŭ fără délurĭ și bălțĭ; materialŭ de nisipŭ, petră, cărbunĭ, și lemnŭ găsindu-se cu abondanță, se potŭ construí cu multă înlesnire drumurĭ, șosele și căi ferate. Rîurile României sunt așa de bine arangiate de natură, încatŭ Europa întrégă ne invidiază. Fără a vorbi de Dunăre, care este calea cea mai principală a transporturilorŭ comerciale, în interiorulŭ țĕrei găsimŭ o mulțime de rîurĭ, carĭ potŭ fi cu mare înlesnire navigabile; astfelŭ sunt: Siretulŭ, Prutulŭ, Oltulŭ, Jiulŭ, Bistrița, Argeșulŭ, Buzĕulŭ, Ialomița etc. Chiar astădĭ se esecută pe unele din aceste rîuri transporturĭ considerabile de herestea și diferite obiecte confecționate la munte. Siretulŭ duce pe valurile sale în fiecare anŭ podurĭ, încărcate cu lemne și cereale spre vêndare în portulŭ Galațĭ.

Pentru desvoltarea navigații nimicŭ nu s'a făcutŭ până acum la noi; agricultura și comerciulŭ cerŭ de urgență unŭ studiu complectŭ asupra acestei branșe, căcĭ mai sunt încă localitățĭ, unde prețulŭ este fórte urcatŭ din causa lipsei mijlócelorŭ de transportŭ și din acéstă causă o mulțime de bogății rĕmânŭ în pămêntŭ ne esploatate; așa de esemplu multe pădurĭ dela munte stau neatinse, pecândŭ pădurile dela câmpŭ sau stinsŭ cu totulŭ, lemnele de construcție și de încăldițŭ au devenitŭ destulŭ de scumpe pela orașe.

Pămêntulŭ țĕrei nóstre este destulŭ de favorabilŭ pentru construcțiunĭ de canalurĭ; cu puținĭ banĭ am puté stabili unŭ sistemŭ de căi de comunicații fluviale, prin care sĕ se conducă la porturĭ și târgurĭ productele din tóte puuctele, chiar cele mai depărtate. O dată interiorulŭ țĕrii devenitŭ navigabilŭ, marea négră pusă în comunicațiune prin Dunăre, cu toțĭ Românii, s'ar pute desvălui unŭ comerciu esteriorŭ, o esportație strălucită.

Piețele cele mai principale comerciaie suntŭ Bucurescii. Iașii, Craiova, Galații, Brăila, Ploeștii, Botoșanĭ, etc. Mai multe târgurĭ anuale au locŭ în diferite puncte ale teritorului: Fălticenĭ la lulie, unde vinŭ o mulțime de negutătorĭ din alte țĕrĭ spre a vinde și a cumpĕra; In Riurenĭ Districtulŭ Vâlcea, 8 Septemvre; Câmpu-lungŭ; în Casinŭ (Districtulŭ Băcău), în Slobozia (jud Ialomița). Drăgaica în Buzĕu, Moșĭ în Bucurescĭ etc. Nu este districtŭ, care sĕ nu aibă mai multe târgurĭ anuale, lunare séu sĕptĕmânale; decá însĕ amŭ ave canalurĭ de navigații, séu drumurĭ de ferŭ la tóte aceste puncte, comerciulŭ ar înflorí din ce în ce mai multŭ.

In România negoțulŭ ia din di în di o mare importanță. Până acum a fostŭ destulŭ de negligeatŭ: desvoltarea agriculturei și a industriei a contribuitŭ și contribue încă, ca comerciulŭ să facă progrese răpedĭ și simțitóre.

Țĕrile, cu care România este în legăturĭ comerciale, sunt: Austria, Rusia, Turcia, Francia și Anglia. Tabloulŭ de mai josŭ, ne va da o idea despre importanța comerciului nostru de la 1840 până la 1864:

	esportațiuni		importațiunĭ	
1840	95,615,905	l. v.	53,117,568	l. v
1850	127.310,098	»	76,309,063	»
1851	129,244,661	„	78,993,921	»
1852	167,485,615	»	81,442,359	»
1853	172,701,288	»	85,788,878	»
1854	154,409,213	„	80,632,772	»
1855	340,476,088	»	149,830,289	»
1856	231,148,414	»	160,438,021	»
1857	167,680,650	»	157,336,152	»
1858	213,117,000	»	115,538,927	„
1859	247,828,062	»	136,077,150	»
1860	313,649,290	»	169,339,298	»
1861	273,603,608	„	179,190,715	»
1862	307,777,388	„	174,923,849	»
1863	326,475,924	»	194,775,165	»
1864	401,005,807	»	212,711,566	»

Din acéstă tabelă resultă, că esportulŭ la 1864 erá aprópe de doue orĭ mai mare decâtŭ importulŭ, pe cândŭ astădĭ după notițele statistice, ce deja amŭ publicatŭ, vemŭ, că importulŭ este de douĕ și de trei orĭ mai mare ca esportulŭ; causa este, că, pe cândŭ Austria și alte țĕrĭ comerciale au făcutŭ totulŭ spre a favorisá esportulŭ producțiunilorŭ lorŭ în România, noi n'amŭ făcutŭ nimicŭ spre a le contrabalanțá.

Fnncționarulŭ.

Consemnarea

membrilorŭ ordinarĭ, ajutătorĭ și altorŭ binefăcătorĭ, carĭ au contribuitŭ pe séma »Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ,« înainte, la și după adunarea gen. a despărțămêntului XII ținută în Lăp. ung. la 10 Augustŭ anulŭ 1884.

Din Deșiu: d-nii Petru Anca pres. orf. 5 fl., Petru Mureșianu secr. des. XII 5 fl., Iuliu Podobă esp. postalŭ 5 fl.. Alexe Bogdanŭ cancel. 5 fl., Dr. Teodorŭ Mihali advocatŭ 5 fl. (membru nou), Iosifŭ Micșa not. la trib. reg. 1 fl., Gavrilă Cupșa prot. comit. 1 fl., Pavelŭ Huza secr. comit. 1 fl., Samuel Brandt esecutorŭ 1 fl., Vasile Vasiacu scriit. la poliția 1 fl., Teodorŭ Colceriu curat. primarŭ 1 fl., Petru Roșca protop. gr. or. în f. s.-Petru. 5 fl., Gavrilă Cupșa propr. în Mogógia 5 fl., Vasile Mustea protop. gr. cat. în Lăp. ung. 5 fl, Ioanŭ Cohanu curat. 1 in Lăp. ung. 2 fl.

Din Suciulŭ de susŭ: d-nii Ioan Olteanu preotŭ gr. cat. 5 fl., Grigore Oprișŭ 1 fl., Ioanŭ Pasca 1 fl., Mafteiu Chindrișŭ 50 cr., Ioanŭ Bude 50 cr., Gabrielŭ Bizo 20 cr., Ioanŭ Marchit —; Ioanŭ Mîrsocŭ propr. în Beclenŭ 5 fl. Simeonŭ Corpodenŭ din Deșiu 1 fl., Ignatŭ Grigorescu înv. în Cerneștĭ 2 fl., Vasile Rațŭ Peteritea 1 fl., Ioanŭ Buzura, Mogógia 2 fl., Gavrilă Slianu, Mogógia 1 fl., Aronŭ Cosma preotŭ gr. or. 2 fl., Coriolanŭ Cosma 20 cr., Ioanŭ Cosma 30 cr., Nicolau Cosma not. cerc. 2 fl.

Din Negrilescĭ: d-nii Constantinŭ Juga preotŭ gr. cat. 1 fl., Elia Juga teologŭ 50 cr., Vasile Gaborfi subnotariu 50 cr., Constantin Cosma sub. not. 50 cr., Dux Emanuel 50 cr., Dux Iosef 50 cr., Niculae Vladŭ 20 cr., Demianŭ Vladŭ 20 cr., Biserica gr. cat. 20 cr., Teodorŭ Giția 10 cr., Mafteiu Mesteru 10 cr., George Cupșia 1 fl.

Din Vima mică: d-nii Ioanŭ Romanŭ preotŭ 1 fl., Iulia socia Romanŭ 1 fl., Beczkay Emil 50 cr., Leib Motis 50 cr., Constantin Miculŭ 2 fl., Schram Iánosné 60 cr., Ioanŭ Micu 1 fl., Farkas Teodorŭ 20 cr., Iacobŭ Constantinŭ 30 cr., Ilie Satmar 50 cr., Simionŭ Popŭ 50 cr., Nicolae Lazarŭ 50 cr., Simeonŭ Micu 20 cr., Petru. Romanŭ 20 cr., Dumitru Gergely 20 cr., Atanasiu Candea 1 fl., Ioanŭ Candea 20 cr.

(va urma).

DIVERSE.

Numĕrulŭ óspeților̆ la diferite băi — Ultimele liste de pe la diferite băi cuprindŭ următórele date de numĕrulŭ óspețilorŭ: Aussee 5596; Baden lângă Viena 10,243; Bilin; 174 Buzias 1087; Franzensnad 7557; Giesshübl 330; Gleichdnberg 4657; Gmunden 10,077; Gräfenberg 1772; Hall 2573; Johannisbad 2521; Ișl, 11,648; Kaltenleutgeben 903; Karlsbad 26,495; Kissingen 12,784; Lipik 1040; Lublau 530; Luhatschowitz 1258; Mondsee 1739; Neudorf 255; Neuhaus 1001; Norderney 11,325; Pyrmont 11,309; Pörtschach 1187; Badegund 720; Reichenhall 4769; Reinerz 2399; Rohitsch 1996; Roznau 1260. Sliacs 1343; Tüffer 839; Tatra-Füred 2866; Teplitz-Schönau 7270; Trencsin-Teplitz 3105; Warasdin-Teplitz 3053; Wildbad-Gastein 5027 de persóne.

Din morcovĭ căpitanĭ. — Pe cândŭ se aflá Schiller în »Karlsschule,« censorulŭ istitutului, unŭ căpitanŭ, îlŭ surprinse nóptea târdiu deșteptŭ și scriindŭ versurĭ. Căpitanulŭ năcăjitŭ de astfelŭ de allotria îi dete o dojană, sĕ-o țină minte câtŭ va trăí. Tênĕrulŭ poetŭ înghiți câtŭ înghiți amarulŭ, dér odată îi dise: »Așa căpitanŭ, cum ești d-ta, îmĭ facŭ și eu cândŭ voiu vrea din — morcovĭ.« Acésta crimă de subordinare i-se povestì îndată ducelui Carolŭ, care în diminéța următóre și venì în scólă, adunà pe toțĭ elevii, scóse pe Schiller mai la ivélă și-lŭ puse sĕ mărturisésca câte făcuse în diua trecută. După ce sfîrșì, Ducele poruncì unui îngrijitorŭ s'aducă unŭ cuțitŭ și unŭ morcovŭ, care le dete în mâna lui Schiller dicêndu-i: »Acum sĕ te vedemŭ, cum îmĭ facĭ căpitanĭ din morcovĭ!« Schiller începù a cioplí morcovulŭ cu cuțitulŭ, fără temă, și încetulŭ cu încetulŭ croí unŭ capŭ, ce sĕmânà a capŭ de ostașŭ și — lucrá apoi mereu înainte. Ducele începù a zîmbí atuncĭ și dise: »Totŭ ar fi lucrulŭ naibei, sĕ facă căpitanĭ din morcovĭ!« și eșì, fără sĕ mai facă ceva nesupusului poetŭ! —

De unde vinŭ mărcile.? — Cea dintêiu urmă de o procedură poștală, din care în trecerea vremilorŭ se desvoltà folosirea mărcilorŭ, cade în anulŭ 1653. Idea a fostŭ a vestitului Colbert, care multŭ se îngrijá de poporulŭ francesŭ. Din 1653 se găsesce unŭ apelŭ alŭ administrațiunei poștelorŭ regescĭ în care între altele se dice: „Se aduce la ounosciință tuturorŭ, carĭ voescŭ sĕ trimețǎ dintr'unŭ suburbiu alŭ Parisului în altulŭ scrisorĭ, că acestea ajungŭ de bună sémă la adresa lorŭ, décă vorŭ ave unŭ biletŭ cu inscripția »port payé,« care scutesce de plată pe primitorulŭ scrisórei. Acestŭ biletŭ se lipesce însĕ de scrisóre astfelŭ, ca după primirea scrisorii sĕ se pótă luá după dênsa și sĕ'lŭ pótă vedé poștarulŭ. In palatulŭ poștei unŭ commis général va vinde aceste billets de port payé la toțĭ car vorŭ cere pentru unŭ sou, și mai multŭ nu, fiecare póte sĕ'șĭ cumpere de-odată câte îi place...« De se mai află vr'unŭ esemplarŭ din aceste bilete, nu se póte spune sigurŭ.

Pictorulŭ Makart. — Se scrie din Viena: Pictorulŭ Makart este aprópe perdutŭ pentru artă; elŭ sufere d'o escitațiune nervósă pe care medicii nu speră a o tămădui. Makart luase în a doua căsătoriă pe o primă dănțuitóre, d-șóra Bertha Linda. Dela căsătoria sa părăsise societatea veselă a ariștilorŭ și ducea o viéță cu totulŭ retrasă, fiindŭ devotatŭ muncei. Pentru că suferea de astmă, medicii îi recomandară sĕ se ducă pentru câteva sĕptĕmânĭ la Reichenhall. Aci, pe cândŭ dormia, se simțí fórte rĕu. Sărindŭ din patŭ, se apucă cu mânile de capŭ strigândŭ: »Mi-am perdutŭ capulŭ! acesta nu este unŭ capŭ ci o cutiă cu văpsele!

Soția nenorocitului artistŭ, înspăimântată, cu mare greutate putù sĕ-șĭ îmbrace soțulŭ, apoi sĕ preumblă cu dênsulŭ fără sĕ pótă a-lŭ liniști.

A doua di, profesorulŭ Bamberger se grăbi sĕ vie de la Viena și recomandà ca bolnavulŭ sĕ vină la elŭ acasă. De atuncĭ starea sănĕtățĭ lui Makart a devenitŭ și mai gravă; elŭ nu póte sĕ védă séu sĕ priméscă pe nimenĭ; celŭ mai micŭ sgomotŭ îlŭ pune într'o stare de escitație estraordinară și-șĭ apucă cu amêndouĕ mânile »cutia sa cu văpsele« care pare că-lŭ face sĕ sufere într'unŭ modŭ îngrozitorŭ.

Tâlharii în Turcia. — »Pol. Corr.« primesce din Constantinopol o scrisóre, în care se dice: »Nesiguranța publică atâtu în provinciă câtu și în capitală a ajunsu la o tréptă, ce trebue sĕ se pună pè gândurĭ. In provinciă și împrejurulŭ capitalei găzduescŭ brigandii ér în capitală se comitŭ furturĭ și ómorurĭ în cele mai împopulate suburbii și chiar sub ochii poliției. Guvernulŭ a ordonatŭ de cât-va vreme, sĕ se așede la capĕtulŭ stradelorŭ principale din Pera diua și nóptea câte o sentinelă, dar aceste mĕsurĭ nu a îngrozitŭ pe criminalĭ. Dreptŭ pildă despre siguranță publică de aicĭ servéscă următorulŭ casŭ: Mai dilele trecute, în diua adormirei o femeă cu trei copii merse sĕ se primble pe apróре de Ainalj-Cesné, ce se află în centrulŭ Perei și care 'ĭ cercetatŭ de multă lume. Unŭ străinŭ se aruncă repede asupra ei și-o lovì cu cuțitulŭ de mai multe orĭ apoi plecà liniștitŭ înainte. Unŭ omŭ cercà sĕ pună mâna pe elŭ, dar primì și elŭ o lovitură. Femeea murise într'aceea și poliția nicĭ gândŭ se mai dea de urmele ucigașului. Dicŭ mulți, că de nu se va organisa poliția, în capitală sĕ potŭ repețí întêmplările de după rĕsboiulŭ crimeicŭ, când din tóte părțile Europei năvăliseră în capitală o mulțime de criminaliștĭ, lățindŭ spaimă în tóte părțile.«

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 6 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.15
Rentă de aurŭ 4%	91.05
Rentă de hârtiă 5%	88.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.05
Bonurĭ rurale transilvane	100 50
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.90
Renta de hârtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr.	81.50
Renta de aurŭ austr.	104.25
Losurile din 1860	134 50
Acţiunile băncei austro-ungare	852.—
Act. băncei de creditŭ ung.	296.50
Act. băncei de creditŭ austr.	297.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.75
Napoleon-d'orĭ	$9.66\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 imp. germ.	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 25 Augustŭ st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93	$93\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$92\frac{1}{2}$	$93\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	96	97
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	32	33 —
Credit fonc. rural (7%)	$101\frac{1}{2}$	102
» „ „ (5%)	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{3}{4}$
» » urban (7%)	101	$101\frac{3}{4}$
» » » (6%)	97	$97\frac{1}{2}$
» » » (5%)	87	$87\frac{1}{2}$
Banca naţională a României	1400	1405
Ac. de asig. Dacia-Rom.	365.	368
« » » Naţională	242	246
Aurŭ	7·10.%	7·25
Bancnote austriace contra aurŭ	2.07.	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 8 Septemvre st. n. 1884.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.02	9.05
Argint românesc	8.95	9.03
Napoleon-d'orĭ	9.62	9.64
Lire turcescĭ	10.90	10.92
Imperialĭ	9.88	9.00
Galbenĭ	5.66	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Discontulŭ »	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Societatea comercială română — Bassarabianu Calfoglu & Comp.
BULETINŬ
BRĂILA 25 AUGUSTŬ 1884.

Vêndătorŭ	Cumperătorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Preţulŭ		Notiţe
O. Silberstein	Petricioni	Grâu	140	$60\frac{1}{2}$	72	—	Magasie
Vechs. & Braunstein	I. Bellet.	„	40	$57\frac{1}{2}$	62	—	)magasie
d-to	d-to	„	80	60—	82	—	)cu hârtie
Galiatzatos	C. Nicolaidi & C-ie	Secară	280	$53\frac{3}{4}$	52	75	Magasie
Soc. Comercială	Pauli Coventri & C-ie	Orzŭ	400	$48\frac{1}{2}$	47	—	
d-to	d-to	„	200	$49\frac{1}{2}$	48	—	
d-to	d-to	„	100	50—	49	—	
Samarian	G. Mendl	„	400	$45\frac{1}{2}$	42	—	Caicŭ
Stănescu	d-to	„	200	$42\frac{1}{2}$	37	—	Magasie

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ sĕu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“
se potŭ face de la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	12	fl. v. a.
„ „ „ ½ „	6	„ „
„ „ „ ¼ „	3	„ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu	1	„ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ	36	francĭ
„ „ „ „ ½ „	18	„
„ „ „ „ ¼ „	9	„

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administraţiunea.

Cu 111 *florenĭ v. a. plătimŭ*
Acţiile bancei „ALBINA.“

A se adresá în Gherla (Sz.-Ujvár) la

1—3 *Cancelaria Negruţiu.*

Depositŭ de postavurĭ de Braşovŭ.

Subscrişii au onóre a aduce la cunoscinţa onor. publicŭ, că în piaţa Braşovului „Têrgulŭ Florilorŭ“ 326 şi-au stabilitŭ unŭ depositŭ alŭ cunoscutelorŭ fabricate de

Postavŭ de lână neamestecată

şi de culóre veritabilă şi mărfurĭ de modă

şi ne rugămŭ de binevoitorulŭ concursŭ alŭ onor. publicŭ, fiindŭ gata a'lŭ serví câtŭ mai solidŭ.

12—15 **Wilhelm Scherg & Comp.**

Reîncepêndŭ lucrările mele cu

Aurŭ şi argintŭ

întrerupte acum câţi-va anĭ, am onórea a anunţá că mi-am strămutatŭ laboratoriulŭ meu în casa **de sub numĕrulŭ 401 din Uliţa Négră.** In chipulŭ celŭ mai solidŭ şi mai frumosŭ sĕvêrşescŭ lucrărĭ, ce se ţinŭ de sfera meseriei mele, fie din nou, fie şi reparaturĭ.

4—5 **HENRICŬ JEKELIUS.**

2—3 **Publicare de licitaţiune.**

Subsemnatulŭ comitetŭ voindŭ a dá în întreprindere la unŭ întreprindetorŭ generalŭ edificarea unei scóle superióre de fete în Sibiiu, pe loculŭ din strada Morii Nr. 8, (Josefstadt), preliminatŭ în suma de 56,841 fl. 96 cr. v. a. publică prin acésta licitaţiune minuendo, care se va face pe basa ofertelorŭ presentate în scrisŭ până la 25 Septembre 1884 la orele 1 d. a. Condiţiunile de licitaţiă, planurile şi preliminarele suntŭ depuse în localulŭ direcţiunei bancei de creditŭ şi economii „Albina,“ în órele obicĭnuite de oficiu (8—2 d. a.) pentru doritorii de a se informá despre dênsele.

Comitetulŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

Sibiiu în 4 Septembre 1884.

28—30

Magazinŭ de incălţăminte
„CISMA ROŞIE“ Strada Căldărarilorŭ 540.

Comande după **mĕsură** se vorŭ efectuá din **materialŭ solidŭ**, şi cu **preţurĭ moderate.**

Subscrisulŭ am onóre a recomandá onoratului publicŭ Magazinulŭ meu de **încălţăminte** pentru **bărbaţi, dame** şi **copiĭ**, cu **preţurile cele mai moderate.**

Asemenea recomândŭ onoratului publicŭ **depositulŭ** de **pălĕrii** pentru **bărbaţĭ** şi **copii** cu preţurĭ reduse.

Comande pentru **străinătate** se primescŭ şi se **efectuiéză promtŭ** şi cu **preţurĭ moderate**

G. Orghidanŭ.

Tipografia Alexi Braşovŭ.